

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica. Telefon št. 30-40.

Potek plenarne seje in resolucija Osemnajstletnica ujedinjenja

Kakor smo že zadnjič objavili, se je vršila 6., 7. in 8. novembra 1936 plenarna seja širšega Središnjega odbora v Beogradu v prostorih Invalidskega doma, ki je pokazala zlasti glede izvrševanja, pa tudi glede izboljšanja invalidskega zakonodavstva velik uspeh. Zastopanih je bilo 32 Oblastnih odborov, tako da je skupno z ožjim Središnjim odborom zborovalo kakih 50 članov.

Iz dravske banovine sta bila tovariši Štefe iz Ljubljane in tov. Geč iz Maribora.

Širšo sejo je vodil predsednik Središnjega odbora, tov. Božidar Nedić, navzoč pa je ves čas tudi zastopnik Ministrstva socialne politike in narodnega zdravlja.

Uvodoma je tov. Nedić poročal o glavnih poslih in o stanju pri svetovnih bojevniških organizacijah »Siamak« in »Fidak«. Ti organizaciji sta v krizi, ki lahko privede do razsula. Pojavili sta se dve fronti, od katerih ena zagovarja fašistični sistem. Tej pripadajo delegati iz nekaterih večjih držav, druga stran, v kateri so tudi naši in čehoslovaški zastopniki, pa se drži nevtralnega. Vsa poročila funkcionarjev Središnjega odbora so bila odobrena tako tudi upravnik Invalidskega doma in upravnik zavetišča za invalide. Kljub temu, da si neka invalidska skupina v Beogradu močno prizadeva, da bi privedla naše udruženje zopet pod komisariat in hoče s tem spodbuditi sedanjega Središnji odbor, je isti dobil popolno priznanje plenuma.

Delegati so večidel seje porabili za razložitev slabe situacije današnje invalidske zaščite. Kljub temu, da je okoli 20.000 vojnih žrtev dobilo z novo uredbo nazaj zaščito, je še vedno brez zaščite velika večina, za katero so se delegati zavzeli.

Razlagali so postopanje preglednih komisij, prvoinštančnih invalidskih sodišč in gotovih uradnikov in funkcionarjev napram vojnim žrtvam. Tudi so razlagali veliko slučajev, kako slabo se izplačuje invalidnina, koliko jo je v zastanku.

Podvzeli so potrebne intervencije, ki so imele takoj uspeh. Tako je Ministrstvo financ odobrilo 7 milijonov Din za izplačilo zaostalih invalidnin. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravlja pa je podvzelo potrebne korake, da se krivični slučajji ugotove in odgovorne osebe obtožijo.

Posebno je bilo pojasnjeno, koliko invalidskih predmetov je nerešenih, da sploh ni aktov, kako so izdane raznovrstne odločbe za enake slučaje, prenatrpanost in zastoj v delu, neenako postopanje itd.

Upravičeno je, da so delegati zahtevali popolno reorganizacijo poslovanja.

K temu pripominjamo, da se že pripravljata dve novi naredbi, ki naj bi izšli še to leto. Tako naj bi prišla na čelo vodstva neka reprezentanca, poleg nje pa izvrševalni svet, ki naj bi tvoril čisto samostojno nekako invalidsko direkcijo. Sledil naj bi potem popolnoma nov invalidski zakon, ki bi zaščitil naše vojne žrtve v boljši socialnejši in širši meri. Ugotovljeno je bilo tudi, da se posveča premalo pažnje vzgoji invalidske dece. Predlagano je bilo, da se penzija v Invalidskem domu poveča. Tudi naj se poveča oddelek za azil potujočih invalidov.

Posebna delegacija plenuma je napravila tudi intervencijo za dovoljenje ustanovitve Zveze bojevnikov Jugoslavije in dobila povoljne odgovore.

Predlogi našega Oblastnega odbora, ki smo jih v naši zadnji številki objavili,

so bili vsi sprejeti in so vnešeni v resolucijo. Poleg njih je bilo še mnogo drugih predlogov, ki jih je poseben odbor predelal in sestavil resolucijo.

Resolucija

ki je bila sprejeta na III. plenarni seji širšega Središnjega odbora v Beogradu in takoj oddana Kraljevski vladi, je sledeča:

Pooblaščenim delegatim invalidskih organizacij iz cele države, zbranim na tretjem rednem plenarnem sestanku v Domu vojnih invalidov Viteškega kralja, so po izčrpnem razložitvi stanja, v kakršnem so vojne žrtve, konstatirali, da je po izdani uredbi od 1. aprila t. l. to težko stanje ostalo neizpremenjeno.

Enodušno so ugotovili, da leže vzroki v nesocialni, nepravični in nemogoči strukturi invalidskega zakona iz l. 1929, kateri poleg vseh teh nedostatkov uničuje tudi vse pridobljene pravice po prejšnjih zakonih.

Pričakovano izboljšanje po uredbi od 1. aprila t. l. je nezadostno, ker je procedura za povračilo poprej pridobljenih pravic komplicirana, sporna in nezadostno efektna.

Za delegate je utešljivo, ker Kraljevska vlada po obvestilih, katera so jim dana, pravilno presoja današnji obči položaj vojnih žrtev. Iz takega pojmovanja Kraljevska vlada po svoji lastni iniciativi podvzema potrebne mere za izdelavo popolnoma novega, času primerne, socialnega in humanitarnejšega invalidskega zakona, s katerim se bo pravičnejše reguliral njihov položaj v državi in človeški družbi.

Sprejemajoči z zahvalo ta obvestila, pooblaščenim delegatim zahtevajo odločno moralno priznanje, iz katerega mora vsaj rezultirati materialna zaščita.

Prepričani, da bo Kraljevska vlada napravila vse to pravično, socialno in humanitarno, se pooblaščenim delegatim vzdržujejo, da bi dajali podrobne sugestije v tem vprašanju, toda izdana so potrebna navodila ožjemu Središnjemu odboru, kateri bo vedno pripravljen, nuditi Kraljevski vladi svoje sodelovanje in koristno pomoč za vstvarjenje te naloge.

Toda, da bi se takoj kolikor mogoče olajšal položaj vojnih žrtev do sprejetja novega, času primerne invalidskega zakona, prosijo pooblaščenim delegatim Kraljevsko vlado:

Da takoj izda naredbo vsem državnim in upravnim oblastvom, da morajo striktno izvrševati vse obstoječe zakonite odredbe, proti onim pa, ki bi pri svoji dolžnosti kaj zagrešili, da se postopa po zakoniti strogosti.

Da se vse invalidske zadeve in vsi dopisi, ki se tičejo reguliranja vseh invalidskih pravic po obstoječih zakonih, smatrajo kot zelo nujne.

Da se neizplačane invalidske terjatve ter redna invalidnina, ki v zadnjem času 5 let ni bila prejeta, ne podrže pod § 81 zakona o državnem računovodstvu (zastarelost).

Da se krediti za zdravljenje invalidov v toplicah pravično razdeljujejo po banovinah v zadostnih količinah, da se omogoči zdravljenje čim večjemu številu invalidov v državi. Ravno tako naj se poveča kredit za zdravljenje oficirjev-invalidov in njim enakih, brez dosedanjega običajnega omejitvenja tako glede višine podpore kakor tudi glede materialnih dohodkov.

Da se zabrani delo vsem organizacijam vojnih žrtev, katere so izven okvira priznanega Udruženja vojnih invalidov

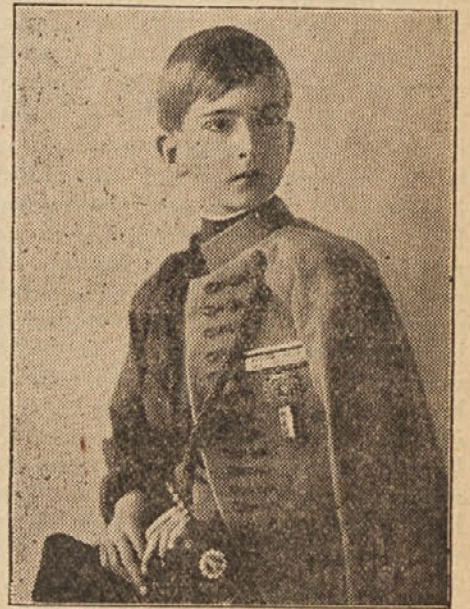
1. decembra 1936 poteče osemnajst let, odkar je Njegovo Veličanstvo kralj v Beogradu v navzočnosti narodnih predstavnikov proklamiral ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v svobodno državo.

Tekom dobe svojega obstoja je Kraljevina Jugoslavija prešla pri svoji notranji konsolidaciji preko mnogih težkoč in zaprek. Ta zgodovinska perioda je izpolnjena poleg brezplodnih političnih borb. Zgodovinski akt Blagopokojnega Viteškega kralja z dne 6. januarja je pokazal imperativ države in glas naroda.

Danes se moramo boriti, kakor vse države sveta s težkočami gospodarske krize. Iz leta v leto pa beleži naša Jugoslavija uspehe v vseh panogah, ki naj skoro privedejo državo in narod k zaželjenemu cilju in blagostanju.

Bridka usoda, ki nas je zadela dne 9. oktobra 1934 s mrtjo Blagopokojnega Viteškega kralja, ni prebolena. V pretežki izgubi smo še bolj začutili potrebo solidarnega dela po njegovi oporoki, ki nam jo je zapustil »Čuvajte Jugoslavijo«!

Mi bivši borci, ki smo kot vojne žrtve z veseljem pozdravili proklamacijo ujedinjene Jugoslavije z zadoščenjem, da naša kri ni tekla zastonj, znamo ceniti domovino, zato hočemo, kot pionirji in starešine vzbujati naš narod k nadaljni konsolidaciji, miru in napredku. Zato smo marsikaj pretrpeli in prenašali tudi kot vojne žrtve

mirno svojo usodo, ki nam je zelo slabo poplačana kljub temu, da bi bila lahko veliko boljše. Želimo le, da bi naša Jugoslavija prebrodila vse zapreke in ostala zavedno srečna domovina Jugoslovanov. Želimo narodu mirnega in zadovoljnega življenja, želimo pa tudi sebi izboljšanja zasluženih pravic.

Pod vodstvom našega Najvišjega Zaščitnika in Pokrovitelja Njegovega Veličanstva Kralja Petra II., naj se uredi vse, kar so želeli in začeli Njegovi Visoki Predniki.

Naj živi velika in srečna Jugoslavija! Živel Kralj Peter II. in Njegov Prezvišeni Dom!

Posvetitev invalidskega doma v Nišu in razvitje zastave Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov

Gradimo in ustvarjamo Invalidske domove, to je parola Udruženja vojnih invalidov, parola samopomoči in uveljavljanja svojih zahtev, priznati vojne žrtve, kakor so to zaslužile.

Mogočen, reprezentativen Invalidski dom, kot prvi je bil postavljen v Beogradu. Ponosna palača je to, in invalid, ki stopi v njo, se počuti kakor doma, med svojimi, nič več osamljenega, preziranega.

In zdaj je v Nišu vstal drugi Invalidski dom, ki je bil otvorjen in blagoslovljen v nedeljo 22. novembra 1936.

Zgradil ga je niški Oblastni odbor in je torej ta odbor prvi odbor, ki je sezidal svoj dom. Temelj je bil postavljen 28. marca 1936 in takoj se je začelo z delom. Gotov je bil 6. julija 1936.

Kraljevine Jugoslavije po §§ 72 in 90 invalidskega zakona s spremembami in izpopolnitvami po uredbi od 1. aprila 1936.

Da se izplačila rednih in zaostalih invalidskih podpor vrše v celi državi preko Poštne hranilnice na osebe. Likvidacijo državnih obvez iz prejšnjih let je izvesti po enakem postopku kakor velja za državne upokojujence.

Da se izvrši reorganizacija sedanjih nižjih invalidskih sodišč in da se jim odredi rok za rešitev invalidskih aktov. Ta reorganizacija naj bi se izvedla z zamenjavo dosedanjih sodnikov z bivšimi vojaki, povečanjem osebja, načinom nagrajevanja sodnikov in olajšavo administrativnega postopka pri reševanju invalidskih aktov.

Da se strogo izvršujejo predpisi §§ 24, 25 in 26 invalidskega zakona in eksekutivna izvršitev kazni stavi v pristojnost prvoinštančno-upravnih in političnih oblasti, pod osebno odgovornostjo.

Hitro je šlo, vendar je v tem delu bilo mnogo truda in skrbi, ki je zazidano v zidovje doma. Hiša ima parter, prvo nadstropje in mansardo. V pritličju je klet in lokal, v prvem nadstropju so pisarne in soba za prenočišče invalidov, na mansardi stanovanje za hišnika in slugo. Zemljo je darovalo mesto Niš in stavba je stala 130.000 Din. Meščani so dali 5200 Din, Središnji odbor 10.000 dinarjev, a ostalo je zbral Oblastni odbor.

*

V nedeljo, 22. novembra 1936 dopoldan se je vršila svečanost otvoritve in posvetitve Invalidskega doma in razvitje in posvetitve zastave Oblastnega odbora Udruženje invalidov v Nišu.

Da se z občo naredbo opozori vse oblasti v državi, da bolj človeško in humano postopajo napram vojnim žrtvam in njihovim organizacijam v medsebojnih odnosih.

Da se invalidom-kolonistom iz severnih krajev države davek od agrarne zemlje ne vračunava v davčni cenzus za pridobitev invalidnine, temveč da se v tem oziru izenačijo s tovariši iz Južne Srbije.

Da se davek na agrarno zemljo, ki ni podeljena invalidom ali vdovam kot takim, pač pa kot vsakim drugim siromašnim agrarnim interesentom ali kolonistom, ki jim je kot takim dana agrarna zemlja in ne kot vojnim invalidom, ne vračunava v davčni cenzus o priliki priznavanja pravic na prejemanje invalidskih pripadkov in da se morajo njihovi akti reševati po uradni dolžnosti po § 14 uredbe o spremembah in izpopolnitvah invalidskega zak. od 1. aprila 1936.

Vsi prostori Invalidskega doma so bili nabito polni delegatov, invalidov in dostojanstvenikov. Vojaška godba je igrala.

Pravoslavni škof dr. Jovan je pod asistenco več duhovnikov blagoslovil dom in zastavo. Med drugim je po izvršenih molitvah govoril:

»Postavili ste, vojni invalidi, Invalidski dom. Posvetili smo ga danes. Kaj je dalo pobudo, da je postavljen ta Invalidski dom, in da se blagoslovljajo Invalidski domovi?

Idealizem našega naroda je bil, ki je v svetovni vojni gnal naš narod, naše bojevnike na brambo domovine in na ujedinjenje Jugoslovanov. Strašne so bile žrtve te obrambe, tisoči in tisoči se niso več vrnili. A tisti, ki so se vrnili, so pohabljeni, bolni, izmučeni. A vendar so junaki še vedno, njih samozavest in odločnost je vzgledna. Zdaj stoje še vedno na straži za obrambo domovine, poleg tega pa v obrambo in v zaščito svojih invalidskih interesov, v zaščito svojih sobojevnikov, sotovarišev, soljudi. Stojte, da pomagajo najrevnejšim, da jim in sebi pridobijo to, kar bi jim domovina že morala dati. Strnili so se v močno falango, v Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot in da v svoji samoobrambi, v svoji samopomoči delajo za svoje izboljšanje, da obujajo vest domovini, ki jih je dosedaj pozabljala. In tako nastajajo Invalidski domovi, viden obelisk samopomoči in glasn krik, da invalidsko vprašanje še ni rešeno.

Danes smo se v tem Invalidskem domu zbrali, da se spomnimo tisočev tisočih, ki spe na bojnih poljanah, ki so žrtvovali svoje življenje, da je vstala naša velika Jugoslavija.

Bilo je ploskanje in odobravanje. Godba je zaigrala. Zastava se je zamajala, zaplapolala, kakor bi objemala vse navzoče in vse, ki se zbirajo pod njo.

Oglasil se je minister socialne politike in narodnega zdravja, g. Dragiša Cvetković, ki je med drugim rekel:

»Smatram za svojo prvo dolžnost, da velja naša prva molitev in spomin v tem domu tistim, ki so dali svoje najdražje in doprinesli največje žrtve, največjega dobrotnika in borca, ki je padel za mir in blagostanje Jugoslavije, kralja Aleksandra I.«

Glasni klici so odmevali po sobah:

»Slava, slava, slava!«

»Da ni bilo gigantske borbe našega naroda od vekov veke, bi ne imeli te velike države, kakor je naša Jugoslavija.

Kot minister invalidov, moram konstatirati, da se še ni naša država oddolžila za dolg, ki ga dolguje vojnim žrtvam.

Invalidski zakon iz leta 1929 je pa vzvel se tisto, kar jim je bilo do tedaj priznano. Ta zakon je naredil vojnim žrtvam največjo krivico. Vsem, ki se je takrat dajala vojna odškodnina, vsakdo je dobil vse povrnjeno, do zadnjega polomljenega svedra. Samo invalidi, samo vojne žrtve niso dobile ničesar. Njim se je celo jemalo. Za njihove poškodovane ude, oslepele oči, za rane, za padlega moža, očeta in sina, se ni dala nobena vojna odškodnina. 32.000 vojnim invalidom in vojnim žrtvam, je sedaj novelirani, popravljeni Invalidski zakon za silo ublažil storjene krivice. Ali to ni nič. Mi moramo invalidsko vprašanje rešiti, spraviti z dnevnega reda. In to bom storil, rešil bom to vprašanje kakor treba, da bodo vojne žrtve odškodovane dostojno za svoje trpljenje in da bodo čutili, da jim je domovina hvaležna. Ni toliko vprašanje te rešitve za stare invalide, ki že odhajajo. Rešiti moramo to vprašanje za mlado generacijo, ki prihaja. Ker, če bo domovina iskala borbe, da ne bodo ti borci videli, da jih bo v trenutkih bede pozabila.

Mi moramo pokazati, da se tistim, ki so ustvarili našo državo, ta država zahvaljuje. Jaz, kot minister, bom delal in skrbel, da se to vprašanje skine z dnevnega reda in da se vojnim žrtvam dá vse, kar potrebujejo, da bo mlada generacija videla, da je država dala ustvarjajočim, kar so zaslužili.

Zastava, ki smo jo danes razvili in katere kum sem, naj bo čuvar naš, naj bo klic na branik naše domovine.

Zopet burno ploskanje. Godba zaigra jugoslovansko himno.

Predsednik niškega oblastnega odbora, polkovnik v p., invalid tov. Mitić, se je zahvalil škofu in ministru za izrečene besede.

Razvila se je živahna družabnost in po starem običaju se je pogostilo navzoče s pivom in pogačicami. Prijateljsko so se invalidi razgovarjali med seboj, spominjali hudih dni in bojnih poljan.

*

Ob 1. je bilo skupno kosilo v eni niških restavracij. Dolga, belo pogrnjena miza z vinom in krožniki. Za mizo pa delegati invalidi in vojne vdove. Ko se je pokosilo, so se napolnile čaše z vinom in oglašali so se govorniki-delegati iz raznih krajev. V vseh govorih je bila samozavest, ponos, ljubezen do domovine in ogorčenje zoper krivice, ki jih je povzročil invalidski zakon iz leta 1929 in borbeni vzkliki, da se mora, kakor je dejal minister, invalidsko vprašanje skiniti z dnevnega reda in zadovoljiti vojne žrtve.

Dr. Jež je v svojem govoru povezal zgodovino Niša in Nišljanov v lep šopek, s katerim je pokazal, da so Nišljani stare korenine, ki so v zgodovini igrali pomembne vloge. Rimski cesar Konstantin, kateremu se je pred neko bitko pokazal v oblakih križ in okrog njega napis: »V tem znamenju boš zmagal«, je bil iz Niša. Narodna skupščina kraljevine srbske, je kot zadnja zborovala pred vojno v Nišu, kjer je začrtala tok zgodovine, ki se je potem vršil. Minister socialne politike Dragiša Cvetković, ki je pomagal osnovati prvi invalidski zakon leta 1927 in ga zdaj noveliziral in še delal, da se zadovolji vojne žrtve, je iz Niša. In še druge take momente je navedel o Nišljanih.

Delegat dr. Pavle Jovanović, advokat, 100 odstotni invalid, Črnogorec, vitez Karadjordjeve zvezde z meči iz Beograda, pa je med drugim rekel:

Predsednik Središnjega odbora Udr. vojnih invalidov, tov. Nedić, pa je v svojem govoru poudaril:

»Bogati razred bo rešil invalidsko vprašanje, a ne navaden davkoplačevalec. Ta bogati razred je dobro živel, ko smo se mi žrtvovali in umirali ter si iz tega kupičil premoženje.«

Delegat slovenskih invalidov, tov. Vuk, pa je med drugim poudaril, da bodo tudi invalidi v Sloveniji postavili Invalidski dom. Bili so že v Sloveniji Invalidski domovi. V Celju, v Ljubljani, na Golniku. Golnik je bil kupljen iz denarja, ki ga je hvaležna javnost zbirala v fond domov vračajočim se vojakom. Ta Golnik ni več invalidski. Doma v Celju, v Ljubljani ni več. Bili so ukinjeni, zakaj in kako, je skrivnost. Zahtevali bomo, da se nam v odškodnino za te ukinjene in odvzete domove postavi naš Invalidski dom.

*

Tako se je končala svečanost blagoslovitve Invalidskega doma v Nišu in razvitje prapora Oblastnega odbora v Nišu.

Odhajali smo zadovoljni v samem sebi, z mislijo, da bomo stali za pravice vojnih žrtv trdno in odločno na braniku, da bo domovina dala, kar jo prosimo.

Razna pojasnila

Ravno pred sklepom lista smo zvedeli, da je Dravska finančna direkcija v Ljubljani dobila denar za izplačilo dolžnih zaostalih invalidnin.

Likvidacija se pripravlja in se bodo vsi zaostanki najbrž še pred Božičem letos izplačali.

Izplačane zaostanke bodo dobili vsi oni, ki so poleti in jeseni poslali na poziv Dravski finančni direkciji prošnje s pobotnicami.

Ako bi kdo dobil manj kot mu pristojno ali kakor je bilo zapisano v pobotnicah, naj se obrne na Oblastni odbor udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Ni pa treba pošiljati nobenih dopisov ali prošenj za hitro izplačilo Dravski finančni direkciji, ker ne bo za to nič prej dobil. Ko bo likvidacija gotova, bo vse naenkrat nakazano.

Naš predsednik Središnjega odbora tov. Nedić Božidar je izdal knjigo

Preša Franc:

Trafike spadajo le vojnim invalidom

Trafike so nedvomno prve koncesije, ki jih nudi država vojnim invalidom z namenom, da se morejo preživeti in razbremeniti državno skrb za nje.

Invalidski zakon pravi, da morajo imeti 50% vseh trafik vojni invalidi.

To je popolnoma v redu, ker v interesu države mora biti tako. Ako pa pogledamo stvar od bližje, vidimo, da se ne izvaja tako. Nikjer ni nobene garancije, da bodo imeli 50% trafik invalidi in jih v resnici tudi nimajo. Zadnje čase je pa izključena vsaka možnost, da bi kak invalid prišel do trafike, to se pravi do take trafike, ki bi mu v resnici nudila življenjsko možnost.

Poglejmo, kako se to prakticira?

Če se iz kakršnegakoli vzroka trafika opusti, tudi ako je do sedaj bila v posesti invalida, se takoj oglasi nekdo od ožjih znancev hišnega lastnika in zaprosi za dotično trafiko, seveda ker mu je že prej hišni gospodar prepustil lokal v najem.

Ko taka prošnja dospe na gl. odd. fin. kontrole, isti uradno obvesti invalidsko udruženje, da je zaprosil ta in ta za tobakno trafiko in zahteva izjavo, ako reflektira na dotično trafiko kak invalid, ki ima tam v bližini primeren lokal? Tekom 6 let delovanja pri naši organizaciji se ne spominjam niti enega slučaja, da bi po tej poti prišel kak invalid do trafike, ker je v resnici nemo-goče.

Lokala v bližini po navadi ni in tudi če je, ga z ozirom na prijateljstvo, sorodstvo ali sosedstvo ni za invalida na razpolago. Obstaja pa še druga nevarnost. Lahko se zgodi, da boš dobil drugod lokal. Kakor hitro pa je oddaljen manj kot 100 metrov, ne boš dobil trafike. Ako pa bosta imela oba lokale, bosta oba dobila trafiki, potem pa navadno ena trafika zmrzne.

Prišlo je tako daleč, da hišni posestnik, ako ima v hiši prost lokal, sam prosi za trafiko, da mu vsaj nekaj nese.

Po mojem mnenju bi moral biti postopek popolnoma drugačen, ako bi se v resnici hotela invalidom nuditi zaščita in prvenstvo.

Za doseg dovoze za maloprodajo tobaka bi ne smel biti merodajen le lokal, temveč **invalidsko rešenje**. Oblast bi morala prosilca zavrniti, ako nima invalidskega priznanja kljub temu, če poseduje lokal. Čisto naravno je, da bo vsak rad dal lokal takemu, ki ima pogoj za trafiko in nihče ne bo lokala držal praznega. Dokler bo pa veljala sedanja praksa, ni upanja, da bi mogel priti invalid do poštene trafike.

V Ljubljani so razen par izjem vse boljše trafike v rokah nezaščitencev. Na periferiji pa trafika pomeni za invalida samo muko in trpljenje, ker mu ne nudi življenja.

Invalidi po kioskih pa občutijo še drugo breme. Mestni občini plačujejo kar štiri različne dajatve. Najemnino, vodarino, kanalsko pristojbino in tržnino. Vode in kanala kioski sploh nimajo, plačati je pa ravno tako treba vse.

Našo organizacijo čakajo vedno večje in težje naloge glede trafik, kako je treba rešiti. To rešitev bom pa skušal podati v prihodnji številki.

v Beogradu, kadar dopotuje tja. Središnji odbor želi, da vidi v tem azilu posebno tovariše iz oddaljenih krajev.

Na plenarni seji v Beogradu je bilo sklenjeno, da mora biti na teritoriju vsakega Oblastnega odbora vsaj 50 naročnikov na list »Ratni Invalid«. Vsled tega opozarjamo naše Krajevne organizacije, da imajo naročenega Ratnega Invalida in da skušajo pridobiti tudi druge osebe za naročbo. Oblastni odbor je odredil, da naj se vse naročbe na Ratnega invalida vrše preko njega kakor tudi plačilo naročnine.

Opozorilo glede popisa in statistike

V zadnji, t. j. 11. številki Vojnega invalida je bila objavljena okrožnica radi popisa in zamenjave članskih knjižic vsem članom. Iste ne bomo še enkrat objavili, pač pa ponovno dajemo sledeči poziv.

Krajevni odbori imajo rok za pošiljanje knjižic do 30. novembra t. l., vendar pa še večina ni pobrala knjižic. Izgovarjajo se na kratek rok. Zakaj pa so nekateri odbori to lahko storili? Mi moramo imeti nujno statistiko, da moremo nastopati glede novega invalidskega zakona, ki je na vidiku kakor vam na drugem mestu poročamo.

Zato pa pozivamo ne samo tajnike, pač pa celokupno članstvo in tudi vse one, ki se sploh smatrajo za vojne žrtve, da se priglasijo naši organizaciji in da se organizirajo. Imeti moramo vse v naših vrstah, potem bomo mogli s pravo statistiko nastopiti in kaj doseči. Torej invalidi, vdove, sirote in starši, pridite vsi brez odlašanja k pristojnim našim Krajevnim organizacijam, da vas popišejo.

Ni treba čakati, kdaj vas kdo pozove, sami pridite in olajšajte delo funkcionarjem organizacije.

Na ta način bo potem statistika kmalu gotova.

Povejte in opozorite drug drugega! Krajevne organizacije naj zaprosijo občine in župne urade za razglas.

Pridobite slehernega v organizacijo. Knjižice in nove popisnice bodo te dni dospele. Za nove člane se do sedaj uprabljajo stare popisnice.

Članom iz Ljubljane in okolice

Glede vlaganja prošenj za »Božičnico«, se člani in članice Krajevnega odbora UVI v Ljubljani opozarjajo na sledeče:

Ker so se prejšnja leta in tudi lanske leto dogajali slučajji, da so nekateri člani in članice iz špekulativnih namenov čakali s plačilom letne članarine do meseca decembra t. j., dokler niso bili povsem sigurni, da se bo Božičnica delila, je bil na deseti redni odborovi seji dne 3. januarja t. l. sprejet sklep, da se bodo v bodoče upoštevale za »Božičnico« le one prošnje članov in članic, ki so svojo letno članarino in naročnino poravnali vsaj do konca julija vsakega leta. Izjema se napravi le pri najsiromašnejših članih, ki plačujejo članarino četrletno in morajo imeti plačano najkasneje do konca oktobra vsakega leta.

Kdor torej članarino ni poravnal do konca julija odnosno do konca oktobra, naj ne vloga prošnje za »Božičnico«, ker se po sklepu gori citirane odbore se ne bo mogla upoštevati. Ta sklep je bil vsekakor potreben, da se zaščitijo oni člani, ki svojo člansko dolžnost redno in točno izpolnjujejo.

Železniške legitimacije za podaljšanje v letu 1937. naj člani čimprej prinesejo v društveno pisarno, s seboj naj prinesejo obenem rešenje Višjega inv. sodišča in zadnji odrezek preiete pokojnine. Kdor ima še od lanskega leta predpisano in sodno-overovljeno rešenje, naj ga prinese, da ga priložimo legitimaciji za podaljšanje.

Nadalje se prosijo vsi oni člani in članice, ki do danes še niso oddali svojih članskih knjižic, da to čimprej storijo. Kdor si ne more nabaviti nove slike, naj prinese staro, ki je sedaj v članski knjižici ter 3 Din za novo knjižico in rešenje Višjega inv. sodišča v Beogradu.

Obenem pozivamo vse dolžnike za dobavljeni premog, da čimprej poravnajo svoje račune.

Zaposlitev vojnih invalidov

Zakaj se jih ne zaposluje?

Po statistiki je samo 1644 zaposlenih državnih uslužbencev — vojnih invalidov pri 180.000, ali kakor danes statistika govori, pri 217.000 državnih uradnikov in uslužbencev. Neverjetno izgleda številka 1644 uslužbenih vojnih invalidov v državni službi, če se pogleda številko 216.000. Ali žal, številka 1644 je točna.

Zato hočemo danes zapisati dva primera, katera bosta pokazala, kako težko je danes zaposliti vojnega invalida na ogromnih državnih gospodarstvih, kjer sicer službuje cela armada uslužbencev, in istotako v najbolj navadnih službah, kjer je nešteto slug, čuvarjev, mitničarjev itd.

Imamo n. pr. veliko državno posestvo, ki meri 90.000 juter bogato plodne zemlje, kakršne ni najti v celi državi. To državno posestvo ima svojo lastno klavnico, mlekarstvo, sladkorno tovarno, polne hleve raznovrstne živine prvovrstnih plemen. Samo 250 krav je na tem posestvu. Da se upravlja to posestvo, je nameščen ogromen aparat uradnikov, slug in delavcev — hlapcev, ki se deli zopet v višje in nižje razrede po obstoječem uradniškem zakonu. Poleg tega so na tem posestvu še bogato honorirani uradniki, eksperti in dnevničarji.

In glejte, na tem velikem posestvu ni nobenega uslužbenca vojnega invalida. In najbrže tudi nobenega bivšega bojevnika. Kajti invalidi in bojevniki so bili potrebni le na bojiščih. Zdaj, v miru, pa kaj komu mar ti ljudje.

Ali zato je na tem posestvu, ki ni ne v Avstriji, še manj pa na Madžarskem, nego v »srcu« Jugoslavije, nastavljena tako rekoč cela četa inženirjev-agronomov, med katerimi so Madžari in Nemci. In ti, kakor pravi naš pregovor, tistim, ki bogato in razkošno žive: »žive, kakor ribica v masti.«

In tukaj, na tem velikem državnem veleposestvu, ni uslužben in zaposlen niti eden vojni invalid, na čep rav predpisi §§ 24, 25 in 26 invalidskega zakona od 1929 v tem pogledu obvezujejo tudi to državno veleposestvo, da jih izpolnjuje. Medtem, da bi kdo iz neinformiranih pomislil, da takih za te službe na tem veleposestvu »snosobnih« invalidov ni, in da je to edini razlog, zakaj niso zaposleni, moramo reči, da je pisec teh vrst, čeprav ni reflektiral na tiste službe, strokovniak ravno za te službe. Imam pa več tovarišev, vojnih invalidov, ki so tudi poljedelski, agrarni strokovniaki, a so kljub temu brezposelni.

Cena invalidov je pač ničevna, pa če je še tako dober strokovnjak za to ali ono — invalid je. Ali to je taksirano malone z ničlo. To, da so žrtvovali svoje ude za državo, za občo korist, so, kakor zamorec svoje delo izvršili in edina želja javnosti je, da jih čimprej vzame vrag. Zato so vojne žrtve večno brezposelne, zato za njih ni dela in življenja.

Takšno je pojmovanje o tem danes v današnji človeški družbi. In zato je tudi samo na papirju uporaba prisilnih izvršilnih sankcij, ki jih odredajo prej imenovani paragrafi invalidskega zakona. In zato je številka 1644 zaposlenih invalidov v državni službi mogoča.

Drugi primer: Dva pešca od 14. pešpolka na Solunskem frontu iz vasi Dž sta v polni vojni opremi nekega dne pobegnili iz okopov in se predala sovražniku. Tam so jih, razumljivo, zasliševali in sta tako izdala položaje svoje vojske, razpored in število čet, orožja in vse drugo, kar v takih okoliščinah sovražnika zanima. Napravila sta dva neodpušljiva zločina, izdala sta bojni prapor. Do konca vojnih operacij sta ostala v Bolgariji, negovana in dobro preskrbljena. Ko je bil prebit Solunski front in je naša vojska zmagoslavno korakala naprej in osvobodila domovino, sta se ta dva »Brankoviča« pritihotapila v našo državo, izognivši se rojstne vasi. Prišla sta v Beograd. Dobila sta službo v državni službi kot služitelja. Dolgo vrsto let sta »pošteno« službovala v svojem novem poklicu. Dobila sta pravico do pokojnine. Stopila sta v pokoj in se vrnila kot bogata človeka v svojo vas. Obnovila sta svoje posestvo, do-

kupila še zemljo, zidala hiše in tako udobno uredila svoje življenje.

Vse to sta lahko naredila, zahvaljujoč se strankarski povezanosti in s protekcijo. Zdaj sta »ugledna« človeka.

Tako sta napredovala.

Ali v istem polku, v istem bataljonu, da, celo v isti četi na Solunskem frontu, je ostal eden njihov sovaščan, kmet iz tiste vasi. Hrabro se je boril do konca, kakor pravi Srb, kakor veliki junak in patriot in ni hotel o Bolgarih niti slišati, kaj šele, da pobegne k njim. Nesreča je hotela, da je baš pri samem proboju Solunskega fronta ta dober vojak bil težko ranjen v prsi. Mesece je ležal po raznih bolnicah in naposled je toliko ozdravel, da je ostal nesposoben za delo in proglašen za vojnega invalida. Na pregledu je dobil 60%. Kot vojni invalid VII. grupe sprejema danes 116 Din invalidnine in je zelo siromašen. Ima nedoletne otroke in išče dela, ker s 116 dinarji na mesec ne more živeti, a 1 ha posestva ga tudi ne živi. Leta in leta

Franc Blagotinšek:

Po osemnajstih letih — — !

Osemnajst let je minulo odkar je nehala obratovati strašna peklenška tvornica, ki je izdelala mase vojnih pobablencev. Po teh 18. letih srečam tovariša vojnega invalida, ki se je izučil za čevljarja, da bo z delom svojih rok preživel sebe in svojo družino. Je oče petero nedorastlih otrok.

»Kako ti, tovariš, dolgo se nisva videla?«

»Sem na tem, da pričem beračiti, je to sicer nečastno za vojnega invalida, — toda kaj hočeš, — družina. Dela ni, v čevljarški stroki delajo samo industrijski veleobrati, vse drugo poginja in bo prej ali slej tudi poginilo. Zastonj je bilo naše trpljenje, katero je danes po tolikih letih še mnogo večje. Pa zdravstvuj tovariš!«

»Zdravstvuj!«

»Pozdravljen mi bodi tovariš Škarja, kako kaj rečeš in krojiš, dolgo se nisva videla. Kako ti je družinica je-li zdrava?«

»Žena bolna, otroci bolehi, primanjkuje kruha, katerega nam jemlje veleindustrija v krojaški obrti.«

»Pa pojdi tudi ti k industriji, tam bo dela in kruha, saj imamo uredbo o zaposlovanju vojnih invalidov.«

Zadene me pomilovalen pogled.

»Kje si se mudil tovariš, da ne veš, kako se izvaja invalidski zakonik.«

Z bridkim nasmehom na ustnicah se poslovi in odkoraka sključen pod težo trpljenja.

Srečam po 18. letih tovariša privatnega nameščenca . . .

»Nekam bled in shujšan si tovariš. Včasih ti je mahedral le prazen rokav, a danes mahedrajo poleg praznega rokava tudi napol prazne hlače in suknja.«

»Kaj ne bi mahedralo, saj sem brez posla, in kjer ni posla ni jela, in kjer ni jela je mahedranje. Službe ne dobim ker sem invalid, saj še tisoči zdravi ne dobio posla. Brezposelnega vojnega invalida danes še ne pogleda nihče!«

Kaj pa uredba o zaposlovanju . . . ?

»Vprašaj tam, kjer bi jo morali izvajati, in še statistiko o zaposlenih vojnih žrtvah zahtevajo po vrhu. Pa z Bogom, tovariš.«

Pridem mimo trafike. »Da si mi zdrav tovariš duhandžija, ali kako te hočem nazvati po jugoslovansko. Osemnajst let se že nisva videla, kako ti gre?«

»Sem v likvidaciji, — trafika ne daje več niti skromnega kruha. Saj veš, da so trafike vojnih invalidov po večini trafike tretjega in četrtega reda. Sedaj premišlujem kako bi likvidiral še družino, vendar to ne gre, saj je ljubim z vsem srcem, ona mi je vse. Boli me pri srcu, ko gledam njeno sedanost in vidim v njeno bodočnost . . .«

Tudi mene zgrabi nekje pod rebrami kot bi včipnil s kleščami. Poslovim se hitro. »Bodi zdrav in Bog daj boljše.«

»Bog daj.«

Odštoklam naprej po ulici. »O pozdravljen tovariš Tintopivec, po dolgih

pritiska kljuko raznih uradov in ustanov in prosi za službo; bodisi za uslužbenca, bodisi za čuvarja, samo da nekaj zasluži, da ne umre on in družina od lakote.

Žal, pred njim so zaprta vsa vrata. Za njega ni mesta, ni kruha.

To je njegov napredek!

*

Tako več ne more in ne sme iti. Moramo si biti enkrat na jasnem, ali je žrtvovanje v vojni vrlina in se mora kot vrlina ceniti in spoštovati, ali pa je to otežljiva okoliščina, ki je samo iskana, ko je potrebna. To treba vedeti, da se bomo v bodoče vedeli ravnati in tudi tisti, ki prihajajo za nami. V dnevih vojne biti pripravljen in stati v vedni smrtni nevarnosti in se z vsem življenjem in zdravjem žrtvovati, a po vojni, ob času miru, biti prepuščen samemu sebi in se dati uvrstiti v socialne reveže, je krivično. Težko je trpeti za rane, dobljene v vojni in k temu doživljati ponižanje, glad in bedo, posebno, ko se poleg nas vrste vojni verižniki, anacionalni elementi in druga golazen, ki ni nič žrtvovala. Po »Ratnem Invalidu«.

Zaščiteni kmetje

Naša invalidska zadruga Vzajemna pomoč v Ljubljani, je pozvala vse svoje dolžnike za katere smatra, da spadajo pod zaščito kmetov. Nekateri so poslali občinska potrdila, da se jim prizna zaščita, toda niso bila pravilno napravljena v smislu predpisov novega pravilnika. Zadruga je vsem dotičnim občinska potrdila poslala nazaj s pozivom, da naj izstavijo nova. Nekateri pa sploh še niso predložili nobenih potrdil. Opozarja se, da se mora vsak držati stavljenega roka, katerega mu je označila zadruga. Kdor ne bo do roka predložil potrdila, bo sam kriv posledic, ako ne bo vžival zaščite kot kmet. Izjem se ne bo delalo in se jih tudi ne more, ker je po pravilniku določeno, do kdaj je treba urediti pogoje za zaščito.

Za občinska potrdila je v »Službenem listu« kr. Banske uprave, ki ga mora imeti vsaka občina, vse pojasnjeno. Tudi so označeni formularji. Potrdila morajo biti točno tako izstavljena, drugače so neveljavna. Zlasti je treba navesti datume in številke poročil davčnih uprav in katastrskih uprav, ki poročajo podatke glede višine davkov in posestne podatke. In sicer dobe taka poročila občine za izstavitev potrdil. Važno je tudi, da se mora navesti imena in naslove vseh upnikov, katerim dotični dolguje in natančno vse dolžne svote.

Toraj nazite na točnost in pravčasnost občinskih potrdil oni, ki spadate pod zaščito kmetov.

K reformi Društva narodov

Za odločen nastop proti napadalcu

Angleški zunanji minister Eden je izjavil v Ženevi, da je Anglija za okrepitev Društva narodov v tem smislu, da poseže takoj v vsak konflikt.

Člen 11. pakta naj se izpremeni tako, da so ob grožnji z vojno ali vojni med članicami Društva narodov takoj vse vezne države prizadete. Potreba je seveda soglasnost med članicami. Posredovanje sveta Društva narodov mora biti tako, da ga smatra napadalka kot resno svarilo. V svrhu lažje zgraditve mirovne politike morajo države predložiti Društvu narodov tudi vse regionalne pakte v odobritev.

Čl. 19. pakta predvideva izpremembo status quo, to je izpremembo mej ali drugih državnopolitičnih mirovniških določb. Zaradi tega Društvo narodov sme razpravljati o teh vprašanjih, ne sme pa sklepati proti volji udeležencev. Razgovor o takih vprašanjih naj bi le moralno vplival, da se svobodno in sporazumno sprejmejo in priznajo potrebne izpremembe, ker življenje ni statično, ampak izpremenljivo.

To angleško stališče bi zaščitilo v bodoče male države ter mnogokrat ovirajo pripravo vojn s hujskanjem v v mednarodni politiki in akcijami po tujih državah.

Eden je v svojih izjavah tudi poudaril, da naj se mirovne pogodbe in Društvo narodov ločijo.

Inicijativa je večje države nekoliko vznemirila.

Naše gibanje

OBČNA ZBORA SE VRŠITA:

Dne 6. januarja 1937 ob 9. uri v Celju v Narodnem domu.

Dne 10. januarja 1937 ob 10. uri dopoldne v občinski razpravni dvorani v Novem mestu.

Pridite vsi.

Novo mesto. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Novem mestu sporoča vsem svojim članom in članicam, kakor tudi še redkim nečlanom in nečlanicam, da se bo vršil po sejnem sklepu z dne 8. novembra t. l. naš redni letni občni zbor prvo nedeljo po Svetih treh kraljih dne 10. januarja 1937 v mestni občinski razpravni dvorani, za odstop katere smo že zaposlili predsedstvo mestne občine. Dnevni red je obi-

čajen, kakor vsako leto. Povabili smo tudi delegata oblastnega odbora na občni zbor, ki bo poročal o predvidenih ukrepih in namerah Kraljevske vlade z ozirom na nevzdržno stanje nesrečnih vojnih žrtev, ki so ga povzročile krute in nesocialne določbe invalidskega zakona iz leta 1929, nadalje o gibanju naših vojnih žrtev v državi, kakor tudi o delovanju invalidskih organizacij v Dravski banovini. Vabili bomo tudi vojnem žrtvam zelo naklonjenega banovinskega svetnika in odvetnika g. dr. Webleja Dimitrija, ki nas je že lansko leto počastil s svojo navzočnostjo in nas podprl s svojo vplivno besedo pri merodajnih osebah in oblastih moralno in materijelno. Kot nestransko organizacija bomo povabili tudi na občni zbor našega domačega poslanca in bivšega

podpredsednika narodne skupščine gospoda dr. Režeka Josipa, ki je tudi podprl našo organizacijo v tekočem letu z lepim zneskom, da smo mogli tako nuditi najsiromašnejšim vojnim žrtvam večkrat in večjo podporo. Ne bomo pozabili tudi povabiti na naš občni zbor splošno priljubljenega in priznanega zdravnika in novega župana mestne občine g. dr. Polenška. Zato pridite vsi do zadnjega, invalidi, vdove in vojne sirote dne 10. januarja 1937 ob pol 10. uri v mestno občinsko razpravno dvorano na občni zbor, kjer bomo skupno manifestirali za svoje pravice in zahtevali izboljšanje našega nevdružnega stanja. Občni zbor je za nas edini forum, kjer lahko prednesemo merodajnim osebam in oblastem naše zahteve in kjer lahko javno pokažemo naše nezno gorje in bedo, v katero nas je proti naši volji pahnila strašna in nepozabna svetovna vojna. Na občnem zboru lahko iznesete stvarno in upravičeno kritiko, da Vas bodo slišali tudi taki, ki imajo moč v rokah, ki nam lahko na raznih mestih in na razne načine pomagajo. Kakor ste letos pogosto po 20—30 na dan hiteli v raznih zadevah k Vašemu tajniku sodrugotrpnu, da Vam je dajal razna pojasnila, napravil za Vas nad 170 raznih prošelj in vlog na razne urade in oblasti, kakor tudi na mnogo vplivnih in uglednih oseb, da bi se Vam vrnilo izgubljene pravice, da bi dosegli in izpeljali to in drugo osebno zadevo, ravno z isto vne mo pridite vsi do zadnjega na občni zbor. Zavedajte se še pravočasno, da edino v močnih organizacijah in v složenem nastopu je naša moč in tudi naša boljša bodočnost ter zmaga. Kdor ni z nami je proti nam, in tak ni vreden, da bi se mi zanj zavzemali. Oglasite se še tisti, ki še danes niste člani, da bomo imeli do občnega zbora vse vojne žrtve našega sreza organizirane. Število članstva je letos pri nas kljub hudi gospodarski krizi naraslo za 200%, kar je najboljši dokaz zaupanja v našo organizacijo. Zato pohitite v našo organizacijo še one redke žrtve, ki še omahujete radi borih 24 Din na leto.

Pred občnim zborom se bo pobirala v isti dvorani od 8. ure dalje tudi članarina in naročnina za naš list »Vojni Invalid« za leto 1937. Naj ne bo člana, ki bi ta dan ne storil svoje dolžnosti do svoje organizacije, ki je vaš advokat. Organizacija je vaše vse, je vaš zagovornik, je vaš pobornik za vaše pravice, je vaš svetovalec v vseh invalidskih kakor tudi raznih drugih zadevah. Kdo more torej lahkomišelnost zanemarjati svojo prepovedno organizacijo v lastno škodo. Glavna opora naše organizacije pa je naš strokovni list »Vojni Invalid«, ki prinaša razna navodila zakona in predpisov nevesčim članom in članicam, da se zamorejo po njih ravnati in v slučaju potrebe prositi pri merodajnih oblasteh tudi razna pojasnila. Naš list »Vojni Invalid« je tako potrebno stanovsko glasilo za vojne žrtve, kakor kmetu plug, obrtniku razno orodje, uradniku pero itd., brez katerega bi ne mogel delati, odnosno bi ne mogel doseči večjih uspehov pri svojem delu. Zato ne odklanjajte tudi naročnine za list »Vojni Invalid«. Vsak naj se potruji, da zbere do občnega zbora 24 Din za članarino in naročnino za »Vojni Invalid«, da ga ne bo treba črtati iz seznama članstva in naročnikov »Vojnega Invalida«. Pri malo dobre volje boste to materijelno žrtev lahko doprinesli vsi, razven onih, ki mislijo vedno le na samega sebe, kar pa jim navadno le škoduje, ker pridejo k svoji organizaciji šele tedaj, ko jim voda že v grlo teče in je navadno že vsaka pomoč prepozna. Iz nič je mogel le Bog ustvariti svet, mi človeška bitja, ustvarjena po božji podobi, pa rabimo za dosego svojih ciljev in pravic razna sredstva in med te sredstva spada za nas vojne žrtve brez vsakega dvoma naša invalidska organizacija. Zato napravite svojo dolžnost v vsakem oziru dne 10. januarja 1937, da vam pozneje vest ne bo česar očitala, če bi bili kje prikrajšani.

Tudi v prihodnji številki »Vojnega Invalida« vas bomo na to s par vrsticami opozorili, da ne pozabite, sicer pa vas krajevni odbor naproša, da agitirate od vojne žrtve do vojne žrtve za polnoštevilno udeležbo na občnem zboru.

Če bi se pojavili radi obdržanja občnega zbora kaki zadržki, bomo to

pravočasno javili v januarjski številki »Vojnega invalida« kakor tudi z razglasom po občinah.

Krajevni odbor v Novem mestu je poslal Oblastnemu odboru vse stare članske knjižice in je obenem dvakrat povečal svoje članstvo in skoro za toliko tudi naročnike na »Vojnega Invalida«. V tem oziru zasluži javno pohvalo. Naj služi to v posnemanje onim, ki se sklicujejo na težkoče in na prekratki rok.

Novo mesto. Sporočamo vsemu članstvu, da se vrši redni letni občni zbor naše Krajevne organizacije v nedeljo po Sv. treh kraljih, to je 10. januarja 1937 v občinski razpravni dvorani na Glavnem trgu in sicer ob 1/2 10. uri dopoldne. Pridite vsi, ki ste člani in tudi taki, ki še niste. Prišel bo tudi delegat iz Ljubljane. Navzoči bodo tudi nekateri drugi zastopniki.

Krajevni odbor v Mariboru poziva vse zamudnike, ki še niso poravnali članarine za leto 1936, da to store najkasneje do 15. decembra t. l., sicer bo odbor primoran s 1. januarjem 1937 vsem, ki niso plačali, list ustaviti. Prosimo, da naj vsak pravočasno uredi, da ne bo nepotrebnega dela. Zavedajte se tovariške in stanovske dolžnosti.

Poravnajte zaostalo članarino. Krajevni odbor UVI v Mariboru ponovno poziva vse zamudnike, ki so v zaostanku na članarini za leto 1935/1936, da isto čimprej poravnajo, ker smo v nasprotnem slučaju primorani list »Vojni Invalid« ustaviti. Kdor ne more priti v mesto v našo pisarno, naj zahteva poštno položnico v svrhu poravnave po pošti. Z dobro voljo gre vse.

Zalna maša v spomin žrtvam svetovne vojne. Na pobudo Krajevnega odbora UVI v Mariboru se je vršila v četrtek dne 12. novembra t. l. ob 9. uri v stolni (mestni) cerkvi slovesna zadušnica za vse vojne žrtve svetovne vojne, umrle vojake in člane Krajevnega odbora mariborskega, ki jo je opravil stolni kanonik in mestni župnik gospod Mihael U m e k. Sv. maše se je udeležilo vodstvo Krajevnega odbora na čelu s predsednikom tov. Gečom, bilo pa je tudi večje število članov in članic Krajevnega odbora. Na povabilo so bili zastopani razni uradi, Udruženje rezervnih oficirjev, Zveza Majstrovih borcev, večje število višjih in nižjih oficirjev mariborske garnizije ter lepo število občanstva.

Zamenjava članskih knjižic. Krajevni odbor UVI v Mariboru poziva svoje članstvo v smislu okrožnice Oblastnega odbora UVI v Ljubljani v našem glasilu št. 11/36, da čimprej odda stare članske knjižice. Seboj prinesite vse svoje invalidske listine. Da se bo zamenjava članskih knjižic zamogla izvršiti čimprej, prosimo člane in članice, da se hitro odzovejo temu pozivu. — Uradne ure so vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9. do 11. ure na Rotovškem trgu 1. Tudi one invalide in vdove, ki so izstopili iz organizacije, ter one, ki organizacijo in tovariško dolžnost zanemarjajo, vabimo k ponovni prigrisatvi.

Krajevni odbor v Krškem poziva svoje članstvo, da nemudoma prinese svoje stare članske knjižice in vse dokumente s seboj. Pozivanje posameznih oseb bi preveč stalo.

Sevnica. Krajevni odbor naznanja članom, da se tajništvo preseli dne 15. decembra t. l. v hišo vrvarja Kebra (v Pišlovem grabnu). Vhod od desnih stopnic. Glede zamenjave članskih knjižic je zadnji »Vojni Invalid« dosti razumljivo pisal, kako se je ravnati in do kdaj se ima oddajati stare članske knjižice pri Krajevnem odboru. Tukajšnji Krajevni odbor je dal razglasiti pri treh cerkvah, in sicer v Sevnici, Zabukovju in Boštanjju, knjižice pa je oddalo šele komaj polovico članov. Zakaj čakate? Pozivamo, da vse, ki še niste oddali knjižice, to nemudoma storite.

Kranj. Krajevna organizacija opozarja vse člane, ki so vpisani, da zadostijo članski dolžnosti. Oni tovariši in tovarišice, ki še niso člani, pa naj se vpišejo, ker ni stanovsko, ako se ne brigajo za našo skupno borbo za izboljšanje invalidskega vprašanja. Sedaj se vrši popis vseh vojnih žrtv in bodo izdane nove članske knjižice. Zato naj vsak, ki ima staro člansko knjižico, isto nemudoma

odda Krajevni organizaciji, da bo dobil novo. Dotični pa, ki članskih knjižic še sploh nimajo, bodo na novo vpisani. Poleti je organizacija priredila veselico, ki je v moralnem in materijalnem oziru dobro izpadla. Čisti dobiček se bo porabil za podpore najbrž za božično akcijo. Člani naj pazijo na objave, ki se bodo primerno razglasile.

Krajevni odbor v Brežicah javlja, da sta premeščena dva odbornika, in sicer tov. Pavel Ravnik in tov. Smrke Franc, ki je bil tajnik in blagajnik. — Posle tajnika in blagajnika je prevzel dosedanji odbornik tov. Ilovar Anton, v odbor pa sta postavljena od namestnikov tov. Bratanič Ivan iz Vrhja št. 14 in tov. Bavec Vinko iz Brežic št. 52. — Člani in članice naj se v vseh zadevah obračajo na novega tajnika tov. Ilovarja.

Občni zbor v Celju se vrši kakor običajno vsako leto zopet na dan Svetih treh kraljev dne 6. januarja 1937 v Narodnem domu v Celju. Dnevni red bo običajen. Današnji številki so za celjske člane priložena posebna vabila.

Objave občnih zborov. Krajevni odbori, ki mislijo imeti v januarju 1937 ali pa tudi v februarju svoje občne zборе, naj jih čimprej javijo Oblastnemu odboru, da bodo objavljeni v januarjski številki »Vojnega Invalida«, ki izide 30. ali 31. decembra t. l. Potrebno pa je tudi glede eventualne razvrstitve delegatov. Ker smo dobili nova pravila, bo potrebna za dnevni red vseh občnih zborov sprememba pravil.

Naslove za list naj Krajevni odbori pošiljajo vsak mesec do 22., da se morejo pripraviti in ekspedicija redno vršiti.

Pozor člani! Kdor bi se hotel zavrovati za pogreb ali otroke za doto po zelo ugodnimi pogoji, naj se obrne na tov. Tomca pri Oblastnem odboru, ker je zopet zastopnik Ljudske samopomoči iz Maribora.

Ivan Vuk:

V deželi svetopisemske kraljice iz Sabe

Abesinija — Etiopija

(Nadaljevanje.)

Pred knezom so bili med tem zažgali majhno grmado iz cedrovine. — Neznaten, blagodehteč ogenj. Predenj so postavili »morilca«. Množica si ga je z zanimanjem ogledovala. Tedaj je »ras« malomarno dvignil roko in z enim samim dregljajem svojih kometcev sta dva orjaška naga črnca potisnila obsojenca v ogenj.

Mrtvaška tišina je zavladala na prostranem trgu. Slišalo se je le prasketanje lesa, ko je nesrečnež padel v žerjavico. Nerodno se je pobral in se hotel rešiti. Toda okoli njega so stali v krogu štirje najbolj preizkušeni »rasovi« vojščaki. Stalo je osem mladeničev, ki so bili pri knezu (rasu) bolje v časteh radi svoje lepote kakor zaradi junaštva — in vsi so namerili svoje sulice v obsojenca. Kadar je hotel skočiti z grmade, so se mu ostru rezila zasekala v meča, v boke, v lehti. Ali niso ga smela raniti do smrti.

Skakal je v zrak. Čedalje višje. Zraven pa rjul, da se je razlegalo daleč po dolini. Majhni višnjevi zublji so plezali kvišku po mušlinu, objemali meča, se ovijali okoli stegen. In med tem, ko ga je osem suličarjev porogljivo bodrilo in mu vzkrikalo, med tem, ko so tisoči kakor zaverovani strmeli v živo plamenico, ki je poskakovala čedalje strahotneje, je jela vstajati dehteča vonjava gozdnega medu, primešanega vosku. Potlej je nekaj časa dišalo po karmelu. Potlej kakor v cerkvi, kjer gori na stotine sveč. In naposled, kakor v kaki slavnostni abesinski dvorani, ko pečejo na tucate volov hkratu na ražnju. Nesrečnež je gorel zdaj kot smolnata baklja. Zublji so švigali zdaj štiri, pet metrov visoko. Suličarji so bili oviti v krvavo rdečo luč. V daljavi so začeli zavijati psi, čedalje več jih je bilo, čedalje strahotneje so tulili, čim bolj jih je ščegetal duh po pečenem mesu.

Ruski književnik P. M. Krasnov je pred nekaj leti izdal zelo zanimivo mladinsko zgodbo »Mantik«, ki jo pa čitajo radi tudi odrasli. Zgodba se do-

gaja v današnji Abesiniji po končani svetovni vojni. Kljub temu je to še vedno isti svetopisemski kraj, isto patriarhalno življenje, ista srednjeveška pobožnost, morala, pravo, borbenost, vse viteške vrline in preroki, vse odeto z debelo kožo, kakor da je ta prečudni narod ves zapečaten in ki živi skoraj vertikalno pod solnčnimi žarki. Krasnov popisuje zanimivo sceno abesinskega patriarhalnega sodišča, ki ne sodi po pisanih zakonih, pač pa po sili običajnega prava, po zakonih in notranjem prepričanju modrih sodnikov.

Na sceno je postavil Krasnov znane Ras Alula, ki je junak in politik ter spominja na Shakespearovega »Warwicka«, tvorca kraljev in očeta nesrečnega Neguša Lidy Jasu. O njegovem razumu, hrabrosti, viteški širokogrudnosti in diplomatski lokavosti pripoveduje Alessandro Sapelli, ki je bil očevidec tega Salomonovega sodišča, in to z navdušenjem in spoštovanjem, čeravno je bil Ras Alula nekoč zaveznik Italije, drugič zopet njen najhujši sovražnik. Sodbo in izvršitev kazni je Ras Alula izvrševal javno, pod milim nebom, slično kot Louis Sveti, francoski kralj, ali Henrik Ptičar v »Lohengrinu«, v senci prastare sikomore! (Dalje prih.)

Poziv članom in članicam

Vsi oni, ki še niso predložili svojih starih članskih knjižic Krajevni odborom, da jim bodo izstavljene nove, naj to takoj brez odlašanja store. Nihče ne sme radi svoje malomarnosti zadrževati izdelavo nove statistike, ki nam je potrebna tudi za podlago pri nadaljnjih spremembah invalidskega zakona. Krajevni odborom je treba olajšati delo, ne pa, da morajo vsakega posameznika opozarjati in ga pozivati, da naj vendar pride. Zglasite se torej takoj pri svojih Krajevni odborih s starimi član. knjižicami, novimi ali starimi slikami, vsemi rešenji invalidskih sodišč in vsak mora plačati 3 Din za novo knjižico.

Pregled

Jugoslovenski Radnik, ki izhaja v Beogradu, v svoji 2. številki od 1. novembra 1936, piše v članku »Delavec, delavec-invalid« med drugim:

»Naš delavski minister g. Dragiša Cvetković je tudi istočasno invalidski minister. Kot tak je že v januarju letošnjega leta dokazal, da razume in čuti za vojne invalide in vojne žrtve. Po njegovih zaslugi so se invalidske pravice vrnilo 20.000 družinam, tako da danes uživa državno podporo okrog 100.000 družin v boju padlih bojevnikov in vojnih invalidov.

Poleg tega pri teh 100.000 družinah imamo se 250.000 družin, ki so bile žrtve naših osvobodilnih bojev. L. 1928 je okrog 150.000 od teh družin uživalo invalidske pravice. Bili so tedaj izplačani vsi zaostanki invalidnim — okrog 120 milijonov dinarjev. Za vse tiste pa, ki si še niso pridobili invalidskega priznanja, je takratna vlada delala na tem, da čimprej to priznanje dobe.

Med tem je prišel novi »Invalidski zakon«, ki je zagledal beli dan v juliju 1929. Bilo je to pod vlad generala Petra Živkovića. Ta zakon je odvzel invalidske pravice in priznanje vsem 150 tisoč družinam, a tistim 100.000 družinam je odvzel vsako možnost in up, da bodo sploh še kdaj prišli do teh pravic.

Vojne žrtve, ki jih je z invalidi in družinami vred nekaj preko en milijon, so vedeli, ko je prevzel g. Dragiša Cvetković ministrstvo socialne politike, da ne bo pozabil vojnih žrtv. Saj je pred 12 leti, t. j. 1924. leta, ko je bil minister financ v Pašičevi vladi, pripomogel, da so dobili invalidi za pomoč 1 milijon dinarjev.

In niso se zmotili. Minister socialne politike je dosegel, da smo dobili znatno več kot nekaj izboljšani invalidski zakon, ki je vrnil dosedaj 32.000 vojnim žrtvam njihove pravice. Dela pa neumorno na tem, da se zakonoma popolnoma nov Invalidski zakon, ki bo vojnim žrtvam dal, kar jim je dolžna za njihove žrtve za to domovina.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta št. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik Albert Kolman.